המשרד להגנת הסביבה
الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

יעדי הקיימות ותפקיד ההשכלה הגבוהה
בראי המשרד להגנת הסביבה
פרופסור נגה קרונפלד-שור, מדענית ראשית

17 יעדי הקיימות sustainable development goals – SDGs

SDGs: כלכלה, חברה, סביבה

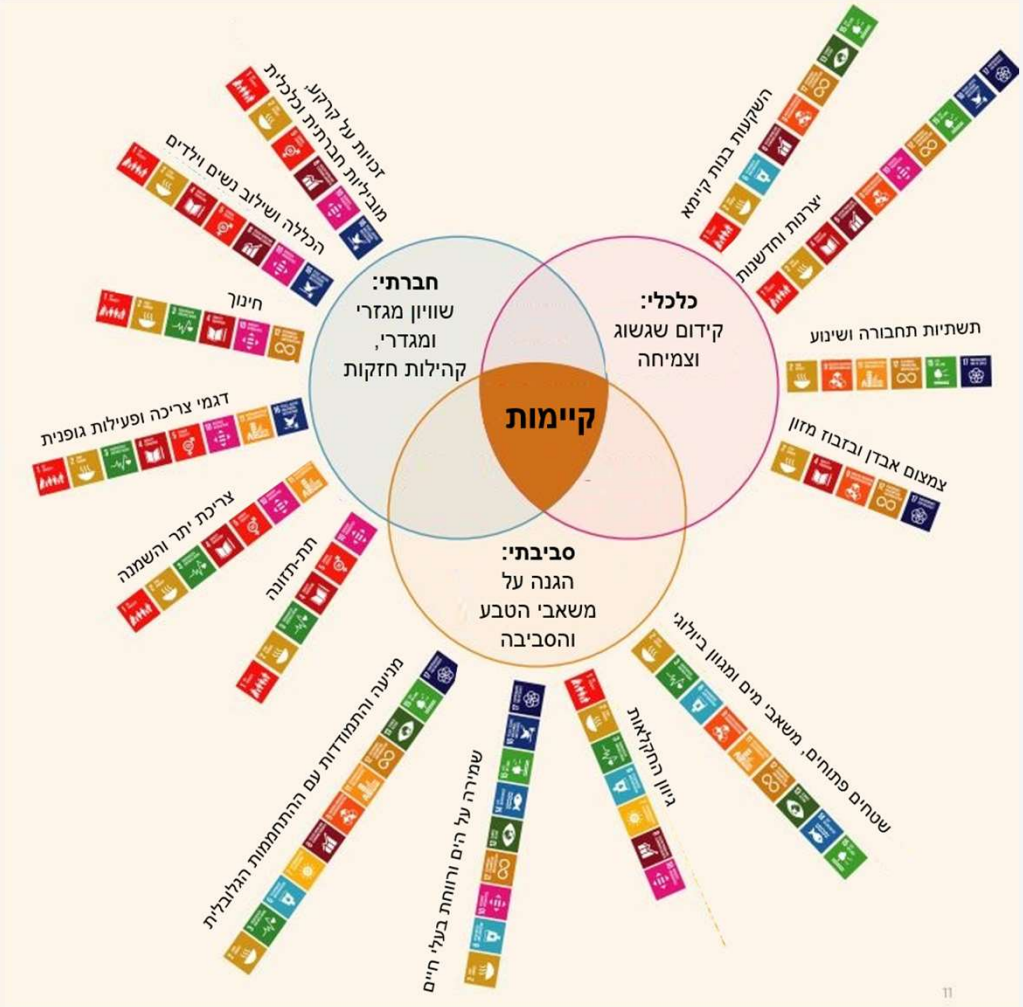

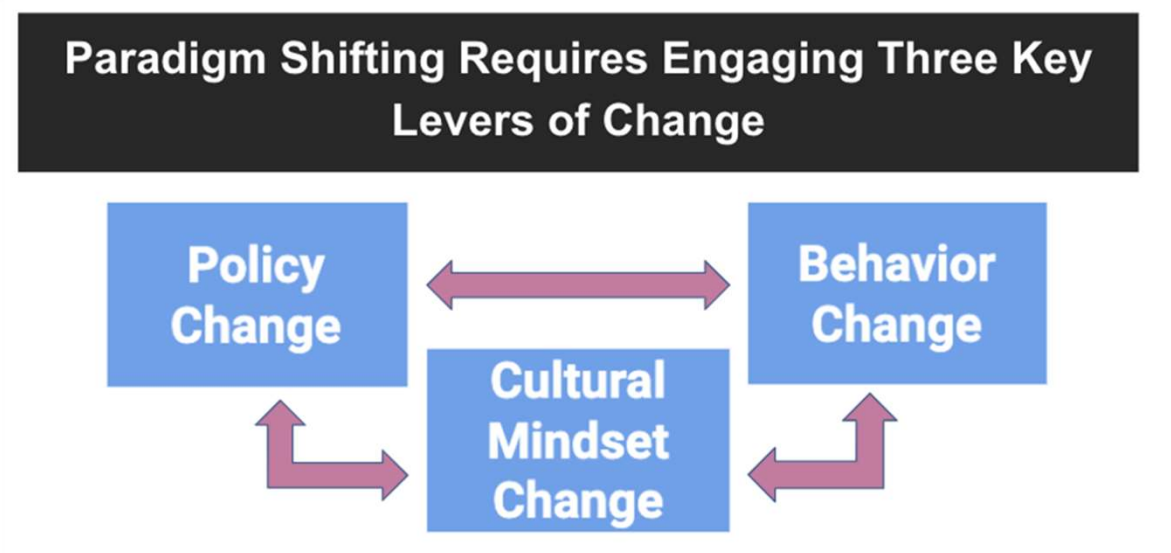

- מנהיגות
- חינוך
- הכשרה
- מחקר

- דוגמה אישית
- שיתופי פעולה
- אימפקט חברתי

במוסדות להשכלה גבוהה SDGs

תרומת המוסדות להשכלה גבוהה ל SDGs:

- גישור על פערי ידע וטכנולוגיה, חדשנות ומציאת פתרונות ל SDGs, כולל היבטים מקומיים
- סיוע ביישום של ה SDGs
- להוות דוגמה לתמיכה, אימוץ ויישום של ה SDGs מבחינה ניהולית, תפעולית ותרבותית
- לפתח מנהיגות בין תחומית להשגת ה SDGs

מנהיגות
חינוך
הכשרה
מחקר
ידע
דוגמה
אישית
שיתופי
פעולה
אימפקט

תרומת ה SDGs למוסדות להשכלה גבוהה:

- הזדמנות לחשיבה מחודשת על תפקיד האוניברסיטאות וארגון מחדש
- סוכני שינוי, מובילים
- יצירת ביקוש ללימודים בנושאי ה SDGs
- יצירת הגדרה מתכללת ומקובלת בינלאומית לאוניברסיטה מקיימת
- מסגרת לקידום אימפקט חברתי
- מקורות מימון חדשים
- יצירת שיתופי פעולה חדשים

- בתחום הקיימות והסביבה, במקרים רבים הידע הוא ידע ציבורי שלא ניתן למסחור
- קבלת החלטות בתנאי חוסר ידע גורמת לטעויות ונזק ארוך טווח
- ההתנהלות הזו יוצרת הטיה לטובת מחקר שניתן למסחור

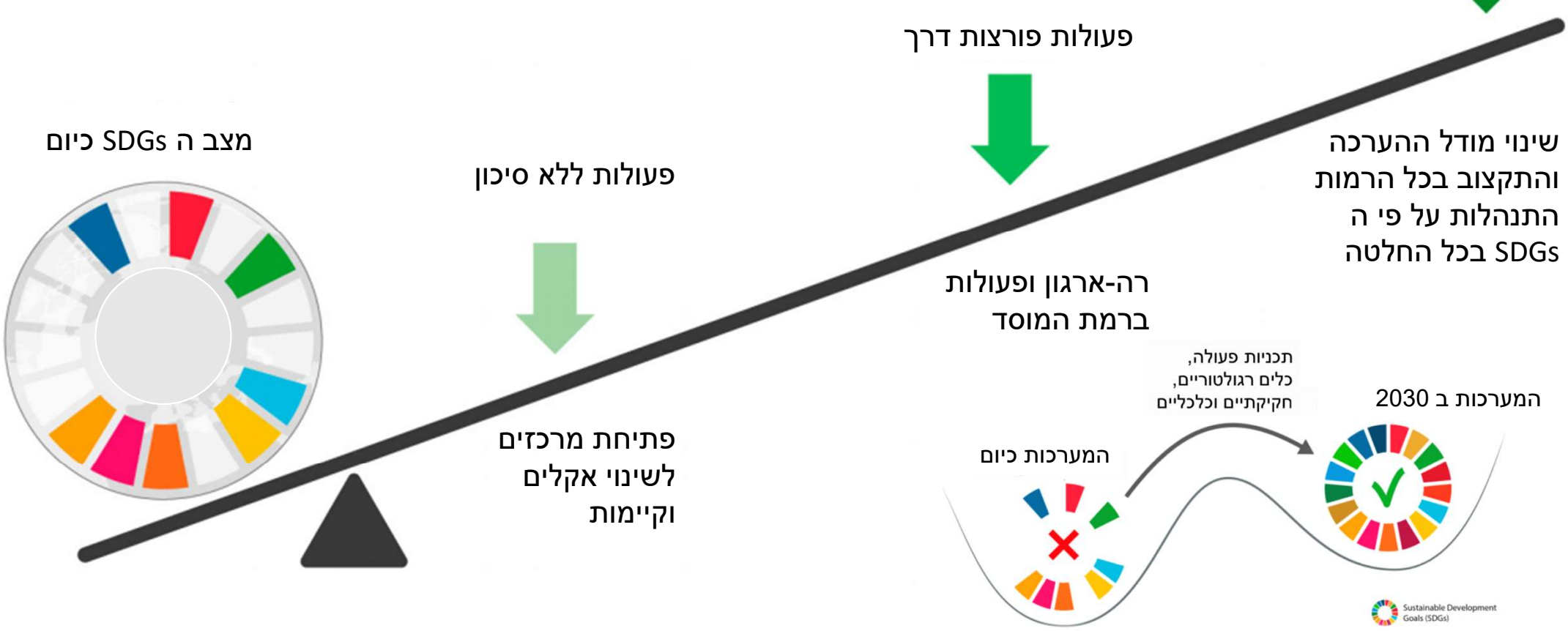

Three leverage points for food systems change. Adapted from Meadows 1999 and Leuphana University.[15,16]

תמיכה במחקר מוכוון ומכוון מדיניות:
מוסדות מחקר לאומיים, תגמול על מחקרים שלא ניתנים למסחור

MAX-PLANCK-GESELLSCHAFT

The French National Centre for Scientific Research

National Oceanic and Atmospheric Administration
U.S. Department of Commerce

S Y K E Finnish Environment Institute

Smithsonian

HELMHOLTZ RESEARCH FOR GRAND CHALLENGES

דרוג חברי סגל ומוסדות השכלה גבוהה

The Declaration on Research Assessment (DORA)

https://sfdora.org/

THE (Times Higher Education) World University Rankings

In 2019, we launched our first Impact Rankings, the only global league table that assess universities against the United Nations' Sustainable Development Goals (SDGs).

https://www.timeshighereducation.com/

מה אפשר לעשות?

כל חברי הסגל יכירו את ה SDGs

מיפוי של הפעולות המתבצעות בכל מוסד

קידום ותמיכה במחקר מכוון פתרונות, מדיניות ומחקר יישומי בנושאי ה SDGs

הקמת מרכזים בינתחומיים

חיזוק שיתופי פעולה עם הממשלה, גופים אזרחיים והתעשייה

קידום מחקרים העוסקים ביצירת בסיס ידע, מדיניות, חדשנות, פיתוח אינדקסים לבריאות האדם והסביבה

שיתופי פעולה אזוריים ובינלאומיים

השגת יעדי פיתוח בר קיימה דורשת מחקר ופיתוח בינתחומי, תוך ראיית האג'נדה הכוללת.

SDGs במערכות מזון

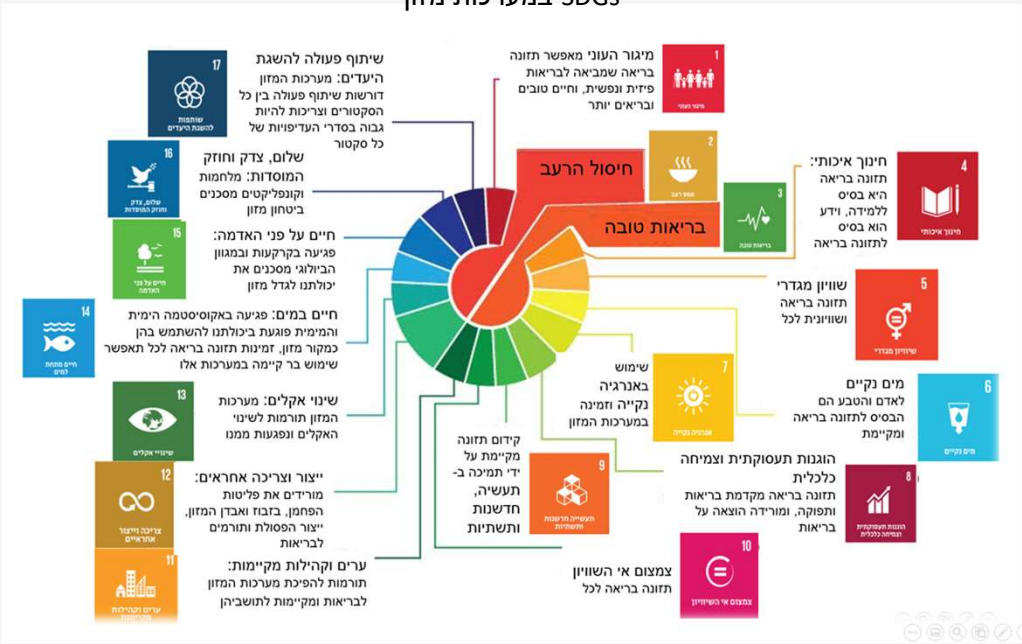

המשרד להגנת הסביבה
الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

יעדי הקיימות של האו"ם (SDGs)

תשעה מתוך היעדים עוסקים ישירות באקולוגיה וסביבה או מתבססים על שירותי המערכות האקולוגיות:

1. שימור המשאבים הימיים – ימים ואוקיינוסים (14)
2. שמירה על המגוון הביולוגי – הגנה על בתי גידול ושיקומם (15)
3. מיגור הרעב ושיפור הביטחון התזונתי (2)
4. קידום בריאות ואיכות חיים (3)
5. הבטחת משאבי מים ותשתיות תברואתיות (6)
6. פיתוח טכנולוגיות ידידותיות לסביבה (9)
7. ערים בנות קיימה (11)
8. צמיחה וייצור בני קיימה (12)
9. המאבק בשינוי אקלים ובהשלכותיו (13)

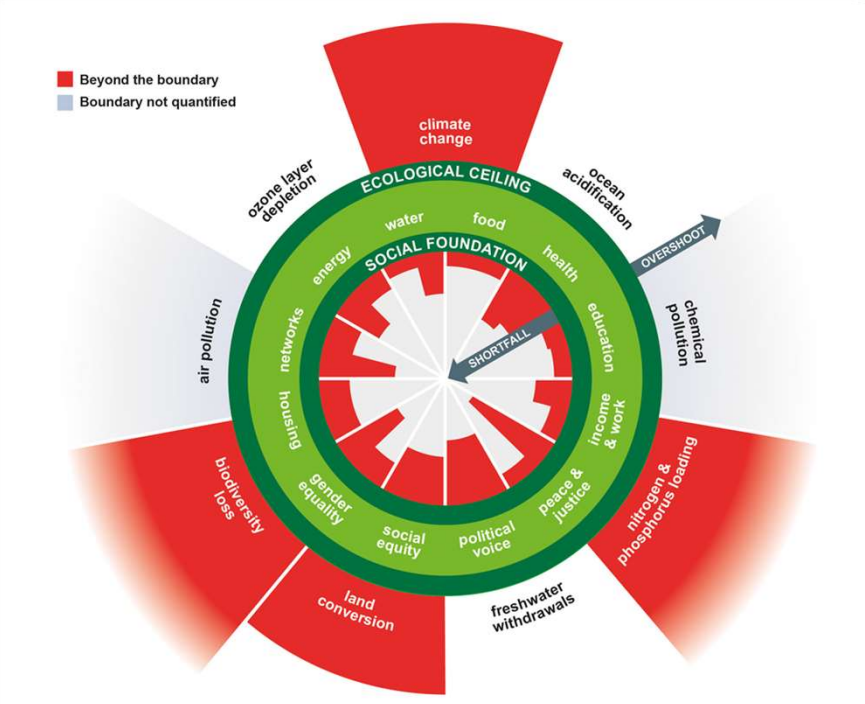

Kate Raworth and Christian Guthier/The Lancet Planetary Health

המשרד להגנת הסביבה
الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

תפקיד המשרד להגנת הסביבה

"המשרד להגנת הסביבה פועל לשמירה על הסביבה ועל בריאות הציבור באמצעות קידום חוקים, תקנות ותקנים ופיקוח על יישומם ואכיפתם. המשרד פועל גם מתוקף אמנות בין לאומיות מחייבות.

בתחומי האחריות של המשרד: טיפול באיכות האוויר, ניהול הפסולת, פיקוח על חומרים מסוכנים, הגנת משאבי הטבע והסביבה הימית ועוד.

שיתוף הציבור בשמירה על הסביבה מתבטא במסעות הסברה, בחינוך, בפרסום מידע מקצועי מפורט ובתמיכות בפעולות של רשויות מקומיות, מוסדות וארגונים ציבוריים העוסקים בקידום הגנת הסביבה".

אתר המשרד להגנת הסביבה 2022

נושאי המיקוד של המשרד

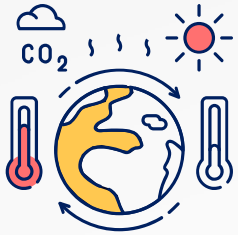

התמודדות עם משבר האקלים

מעבר לכלכלה מעגלית

שיפור מצב הסביבה בחברה הערבית

שימור ושיקום מערכות טבעיות

שיפור הסטנדרטים הסביבתיים

המשרד להגנת הסביבה
الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

המשרד להגנת הסביבה

الوزارة لحماية البيئة

Israel Ministry of Environmental Protection

מערכות מזון

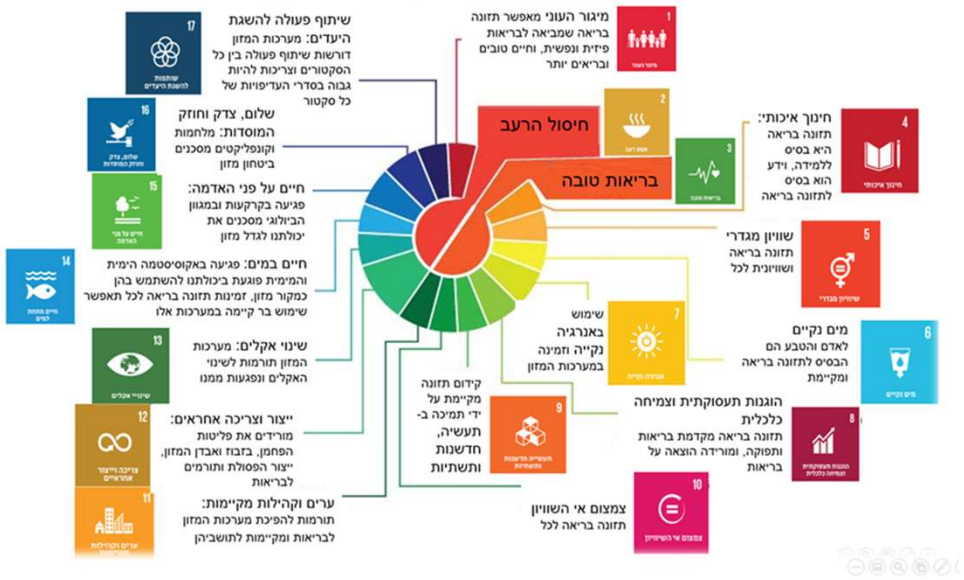

שינוי אקלים

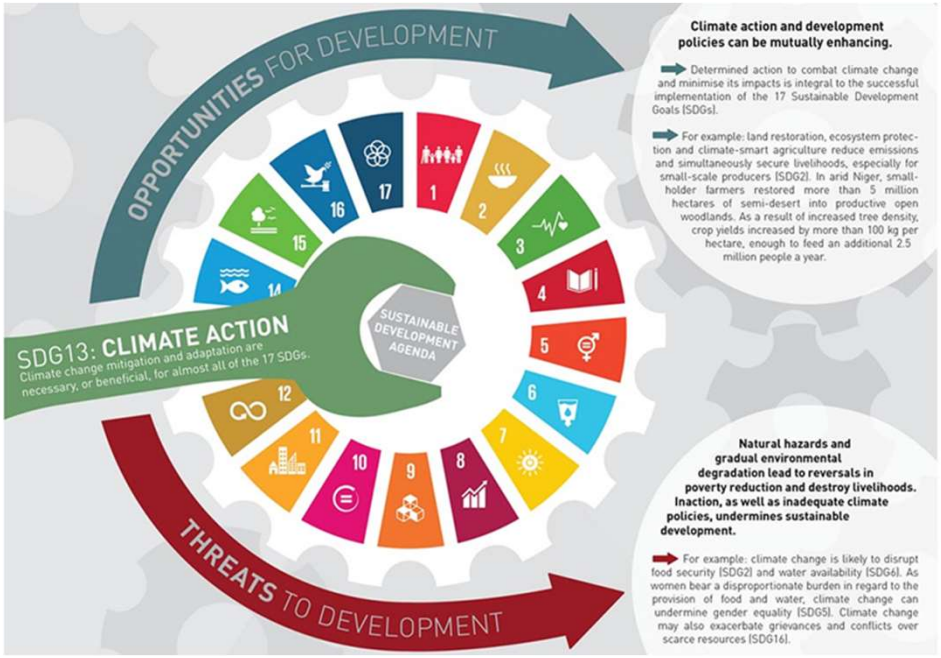

יישומים

	תאריך	מס	החלטה
1	25.10.20	465	הפסקת שימוש בפחם
2	25.07.21	171	מעבר לכלכלה דלת פחמן
3	01.08.21	207	קידום תשתיות וניהול סיכוני שטפונות
4	01.08.21	208	קידום אנרגיות מתחדשות
5	01.08.21	211	אספקת חשמל בגוש דן
6	01.08.21	286	קביעת מנגנון לגילום עלות פחמן
7	24.10.21	541	התייעלות באנרגיה והפחתת פליטות גזי חממה
8	24.10.21	542	תחבורה נקייה
9	24.10.21	543	הסרת חסמים לתשתיות אקלים
10	24.10.21	544	קידום חדשנות אקלים
11	24.10.21	550	חברה ערבית
12	14.11.21	625	מעבר צה"ל לנגב: רובע חדשנות - דזרטק, נחל באר שבע
13	26.12.21	864	גולן: תכנית אקלים ומניעת זיהום נחלים והרעלות
14	23.01.22	1022	הצללה וקירור ערים באמצעות עצי צל
15	06.02.22	1091	שריפות: אזורי חיץ
16	06.03.22	1231	מפרץ חיפה
17	14.03.22	1282	תכנית לאומית זיהום אויר והפחתת פליטות גזי חממה

המשרד להגנת הסביבה

الوزارة لحماية البيئة

Israel Ministry of Environmental Protection

התמודדות עם משבר האקלים

שיפור מצב הסביבה בחברה הערבית

מעבר לכלכלה מעגלית

שיפור הסטנדרטים הסביבתיים

שימור ושיקום מערכות טבעיות

התמודדות עם משבר אקלים - משימות מרכזיות

1	**חוק אקלים**	יעדים | תכנית לאומית | וועדה מייעצת | הערכת סיכונים | מנגנון בקרה
2	**הגדרת האיום**	מפת סיכונים | פרק בהערכת המצב של המל"ל | תרחישי ייחוס
3	**חדשנות**	צוות בין משרדי | מסלולי תמיכות | מסלולי מחקר | דזרטק
4	**צעדים כלכלים**	מיסוי פחמן על דלקים ופסולת | הגדרות טקסונומיה | סיכונים פיננסים
5	**אנרגיה מתחדשת**	מתחדשות בשטח המבונה | סגירת תחנות פחמיות | עצירת השקעות בגז
6	**תחבורה נקייה**	חשמול אוטובוסים | אזורים מופחתי פליטות | הגעה ירוקה | אכיפה
7	**התייעלות תעשייה**	מסלולי תמיכות
8	**כלכלה מעגלית**	מהפכת המחזור ומעבר לכלכלה מעגלית
9	**שלטון מקומי**	עדכון מדריך | תכנית קירור עיר | מנגנוני ביצוע | הכשרות וחינוך אקלימי
10	**מערכות טבעיות**	שיקום ושימור מערכות טבעיות

תכנית היישום
אקלים

מהפכת המחזור ומעבר לכלכלה מעגלית

יעדים:

1	צמצום הטמנת פסולת
2	הגדלת אחוזי המחזור
3	הגדלת כמות פסולת אריזות נאספת במשקי הבית (טון)
4	הגדלת שיעור פסולת בניין מטופלת וממוחזרת
5	הגדלת שיעור איסוף מכלי משקה
6	שיפור רמת הניקיון במרחב הציבורי
7	צמצום רכישה של כלים חד פעמיים

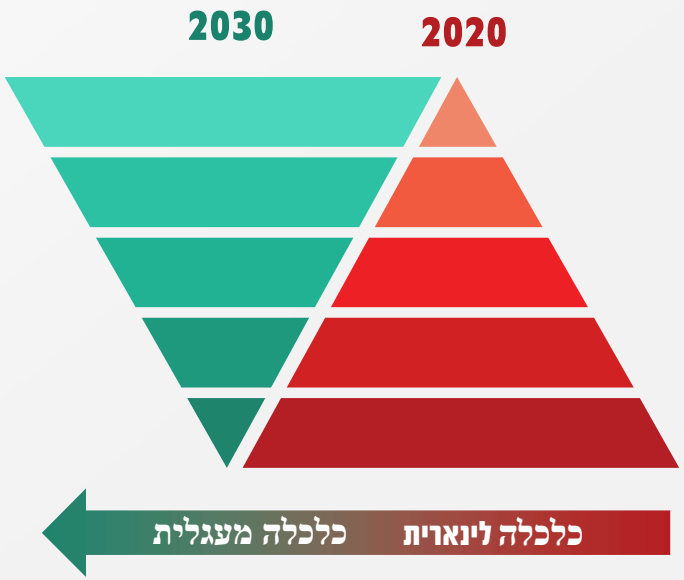

המשרד להגנת הסביבה
الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

כלכלה מעגלית - משימות מרכזיות

1 הקמת מתקנים	אישור מתווה הקצאה | תמיכות להקמת מתקני קצה
2 חומר האורגני	תקנות טיפול בחומר אורגני | תמיכות להקמת מתקנים
3 קידום הפרדה במקור	קידום פיילוט חסוך ומחזר | קול קורא מערכי הפרדה
4 פלסטיק	יישום הרחבת חוק הפקדון | מס חד פעמי | פרסום הנחיות איסוף | קול קורא למכונות
5 בניין	חוק פסולת בנייה | קול קורא משקים אזוריים | חיוב שימוש בחומרים ממוחזרים | עדכון תקן בניה ירוקה
6 מרחב ציבורי	יישום תכנית לקידום מרחב ציבורי | הקמת מינהלת
8 אכיפה	שריפת פסולת | מתקני פסולת | פריסת פחים כתומים | יישום חוק הפקדון | פסולת בניין | יו"ש

המשרד להגנת הסביבה
الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

שיקום ושימור מערכות טבעיות

יעדים:

1	צמצום התמרת שטחים פתוחים (קמ"ר)
2	גידול שטחי שמורות טבע (%)
3	שיפור איכות המים בנחלים
4	צמצום הזרמת שפכים לים
5	העלאת אחוז החופים הנקיים
6	צמצום אחוז מפגעי מזיקים מסך הניטורים

טבע עירוני

הגנה על הסביבה ימית

שיקום נחלים

שיקום הרי ירושלים

מינים פולשים

המשרד להגנת הסביבה
الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

שיקום ושימור מערכות טבעיות - תפוקות

1	מחלות זואונוטיות	קול קורא מניעה וטיפול במחלות זואונוטיות | אפיון מערכות המחשוב
2	שיקום נחלים	קול קורא שיקום נחלים | קול קורא נחלים חברה ערבית | מניעת זיהום גולן | ירדן דרומי
4	טבע עירוני	סקרי טבע עירוני | יישום פרויקטים לשיקום טבע עירוני
5	ייעור עירוני והצללה	קול קורא לייעור עירוני והצללה | גיבוש תכנית ממשלתית לייעור עירוני
6	מגוון ביולוגי	תכנית לאומית למניעת הרעלות | תכנית לאומית מגוון ביולוגי
7	אכיפה	שריפת פסולת | זיהום נחלים

שיפור מצב הסביבה בחברה הערבית

תחומי ליבה
אקלים וכלכלה מעגלית

- קיום הליכים של שיתוף ציבור מקדימים בקרב החברה הערבית.
- קידום פתרונות בהתאם לאסטרטגית הפסולת ותכנית האקלים של המשרד.
- העצמת יכולות בקרב הרשויות המקומיות.
- שיפור השירות הניתן לתושב.
- הגברת הפיקוח והאכיפה בתחום הגנת הסביבה ביישובי המיעוטים.
- הבטחת קיימות של הפעילויות נשואי התוכנית הסביבתית.
- עידוד מנהיגות מקומית. בניית יכולות בתחום הגנת הסביבה בקרב האוכלוסייה.

המשרד להגנת הסביבה
الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

התמודדות עם משבר האקלים

- הפחתת פליטת גזי חממה
- הערכות למשבר האקלים

המשרד להגנת הסביבה
الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

תקציר תכנית היישום להפחתת גזי חממה

אמצעי	צעד מרכזי	פעולה מרכזית
אנרגיה	התייעלות אנרגטית	תמיכות לתעשייה, רשויות מקומיות, וצרכני אנרגיה גדולים
	הפסקת פחם	הפסקת השימוש בפחם והסבת התחנות הפחמיות
	מתחדשות	פיתוח רשת, אגירה, אסדרות והסרת חסמים למתחדשות, בדגש על דו שימוש הקרקע ואגרוולטאי
תחבורה	מעבר מרכב פרטי לאמצעי תנועה מקיימים	פיתוח תשתיות הסעת המונים
	מעבר לרכבים מאופסי פליטות	מענקים לרכישת אוטובוסים מאופסי פליטות
תעשייה	הפחתת השימוש בדלקים מזהמים	תמיכה בייעול השימוש באנרגיה ומעבר למקורות אנרגיה נקיים
	כלכלה מעגלית והפחתת צריכה	תמיכה בתוכנית סימביוזה תעשייתית, בהשקעות ליעול צריכת משאבים ובתעשיית המחזור
	מעבר לגזי קירור ירוקים	חקיקה להסדרת מקצוע מתקיני מערכות של מיזוג וקירור ונותני שירות למערכות אלה
פסולת	עידוד המִחזור	קביעת חובת טיפול בפסולת אורגנית וחקלאית וקביעת סטנדרטים מחייבים לשימוש בחומר המטופל, הקמת מתקני טיפול בפסולת אורגנית
	מניעת הטמנה	קביעת איסור הטמנת פסולת לא ממוינת ופסולת אורגנית לא מטופלת
	הפחתה במקור	מס על חד"פ, תמיכה בפיילוטים להפחתת כמות הפסולת העירונית המיוצרת במשקי הבתים (חסוך ומחזר)
ערים ומבנים	בנייה ירוקה	החלת תקן בנייה ירוקה (ת"י 5281) כמחייב על כלל המבנים החדשים בישראל, חיוב ייצור אנרגיה סולארית על מבנים ציבוריים
	בנייה מאופסת אנרגיה	יצירת מסמך הגדרות ברור להגדרת מבנה מאופס אנרגיה
	הגדלת הצפיפות	עדכון והעלאת דרישות הצפיפות בתמ"א 35
	התחדשות עירונית	קידום תוכניות מפורטות ומתאריות ומסמכי מדיניות להתחדשות עירונית

תהליך בהובלת המשרד להגנת הסביבה ובשיתוף משרד האנרגיה, משרד התחבורה, מִנהל התכנון, משרד הכלכלה, משרד החקלאות, משרד האוצר ומשרד ראש הממשלה

תוכניות היישום להיערכות לשינויי אקלים

המשרד להגנת הסביבה
الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

תקציר תכנית להיערכות לשינויי אקלים

אמצעי	צעד מרכזי	פעולה מרכזית
רוחבי	היערכות משרדי ממשלה	גיבוש תוכניות היערכות לכל משרדי הממשלה ויישומה
	פלטפורמת סיכוני אקלים	גיבוש מפות סיכוני אקלים כבסיס לקבלת החלטות
מערכות עירוניות	היערכות רשויות מקומיות	הכנה ויישום של תוכניות היערכות בשלטון המקומי
	הצללת המרחב הציבורי וייעור עירוני	הצללת המרחב העירוני, הרחבת תכסית ירוקה, נטיעות בעיר והצללת מתקני ציבור (החלטת ממשלה)
	ניהול מים ונגר	יישום פתרונות מבוססי טבע לניהול הנגר העירוני
	חיזוק חוסן קהילתי	הקמת מערך ניטור מקרי תמותה, תחלואה וטיפול בקבוצות בסיכון
מערכות טבעיות	מניעת שיטפונות והצפות	תמיכות בשיקום נחלים לניהול סיכוני שיטפונות והצפות
	מניעת שריפות יער	אישור תקנות להגנה על יישובים סמוכי יער (אזורי חיץ) והקמת אזורי חיץ סביבם (החלטת ממשלה)
	חיזוק חוסן מערכות טבעיות	תוכנית לאומית לשמירה על המגוון הביולוגי ושיקום מערכות אקולוגיות
	מניעת התפרצות מחלות	הכנת תוכנית ניטור וניהול סיכונים של מחלות זואונוטיות
מערכות חינוך	מערכת החינוך הפורמלית והבלתי פורמאלית	גיבוש תוכנית שיעורים רב תחומיים ותמיכה ברשויות המקומיות להפעלת תוכניות בכלל מערכות החינוך
	תנועות וארגוני נוער	תמיכה בהכשרות בדרג הנהלות, מדריכים וחניכים
	מערכת ההשכלה הגבוהה	הכללת קורסים בנושא משבר האקלים בכלל הפקולטות, קידום מחקר בנושא שינוי אקלים
מערכות מזון	התאמת מערכות המזון לשינוי האקלים	הגדלת השקעה במו"פ חקלאי מתקדם, תמיכה בחקלאות בת קיימא
	קידום מערכות מזון בנות קיימא	הכנת תוכנית לאומית למערכות מזון מקיימות, בריאות ושוויוניות בישראל
	הפחתת צריכת חלבון מהחי ושיפור תנאי גידול בעלי החיים	הפחתת צריכת חלבון מהחי ושיפור תנאי גידול בעלי החיים

תהליך בהובלת המשרד להגנת הסביבה ובשיתוף משרד החקלאות, משרד האנרגיה, משרד החינוך, משרד הפנים, משרד הרווחה, משרד הבריאות, המשרד לביטחון פנים, משרד האוצר ומשרד ראש הממשלה

רוחבי: פורטל מפות סיכוני אקלים:

- הנגשת מידע לצורך הבנת מציאות מורכבת (איגום מידע קיים, אפשרות הצלבה בין נתונים)
- מיפוי חוסרי ידע והשלמתם (חישה מרחוק, לווינים מולטי-ספקטרליים, מיפוי דינמי, AI, זיהוי תמונה ועוד).
- המחשת הסכנות הצפויות משינוי אקלים וחיזוק המודעות להערכות נדרשת
- שיתוף מידע ותיאום מאמצים בין כל המעורבים
- כלי מבוסס נתונים לקביעת סדרי עדיפויות נושאיים ומרחביים
- פיתוח כלי לקבלת החלטות מבוססות מידע גם בנושאים אחרים

סיכון להצפות אזור הנמל בבוסטון

סיכון להצפות הנמל בבוסטון
+ ריכוזי מבוגרים בירוק

סיכון להצפות הנמל בבוסטון +
תושבים שלא דוברים אנגלית באדום

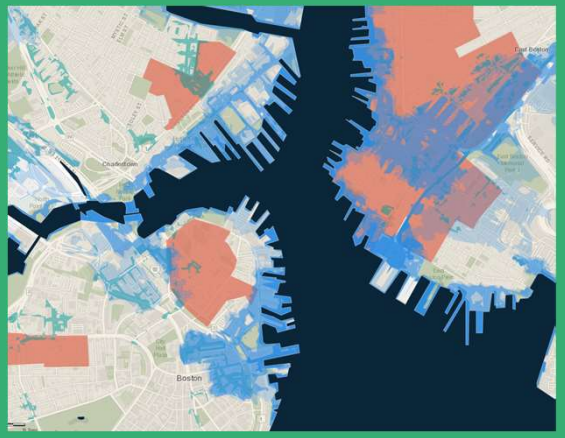

רוחבי: תוכניות יישום להיערכות:

- 15 רשויות מקומיות (אחרי תכנון – בביצוע)
- 10 רשויות מקומיות בתכנון שלב ב'
- רשויות מקומיות במגזר הערבי
- משרד הרווחה – תכנית מוכנה ומאושרת
- משרד הבריאות – בהכנה, והתכנית הוצגה להנהלת המשרד
- משרד החקלאות – בהכנה
- רשות המים – מבוצע
- רח"ל – עבודה על תרחישי ייחוס

המשרד להגנת הסביבה
الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

תוכניות יישום היערכות

המערכות העירוניות

המשרד להגנת הסביבה, משרדי האנרגיה, הפנים והרווחה ומשרדים נוספים מוציאים לפועל תוכנית לאומית להיערכות לשינוי לאקלים ואנרגיה מקיימת ברשויות מקומיות, בשיתוף מרכז השלטון המקומי, מרכז השלטון האזורי ופורום ה-15.

אמצעי	פעולה מרכזית	מועד
שיפור היערכות רשויות מקומיות	הכנת תוכניות היערכות בשלטון המקומי	2021
	יישום תוכניות היערכות בשלטון המקומי	2022
	תמיכה ברשויות מקומיות במניעת שיטפונות והצפות, מניעת שריפות, שיקום ופיתוח תשתיות חוף, אתרי טבע עירוני ועוד	2021
הצללת המרחב העירוני	הרחבת תכסית ירוקה ונטיעות במרחב העירוני	2022
	הצללת המרחב העירוני ומתקני ציבור	2021
ניהול מים ונגר במרחב העירוני	יישום פתרונות מבוססי טבע לטיפול בנגר העירוני	2022
	שיפור מערך התיאום בין הגורמים העוסקים בנושא הניקוז במרחב העירוני והסדרה רגולטורית של אגירת משקעים (טל, גשם, שלג)	2023
חיזוק חוסן קהילתי	שילוב היבטי רווחה ומתן מענה לאוכלוסיות פגיעות ברשויות המקומיות	2022
	פעילויות המקדמות מעורבות תושבים ומייצרות חוסן קהילתי	2022
	הנגשת ידע בנושא בריאות ושינוי האקלים	2021
	הקמת מערך ניטור מקרי תמותה, תחלואה וטיפול בקבוצות בסיכון	2025

תהליך בהובלת המשרד להגנת הסביבה ובשיתוף משרד הפנים, משרד האנרגיה, משרד הרווחה והביטחון החברתי, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, משרד הבריאות ורשות המים

המשרד להגנת הסביבה
الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

תוכניות יישום היערכות

מערכות טבעיות

ההשלכות הבולטות בזיקתן הגבוהה להשפעות האקלים ונדרשות בטיפול הן השלכות על הטבע ופגיעה במערכות אקולוגיות ובמגוון הביולוגי היבשתי והימי. שינויי האקלים יגרמו להתייבשות צומח מעוצה, שינוי דפוסי נדידת מינים, חדירה והתפרצות של מינים פולשים והתפרצות מחלות זואונוטיות, עלייה בתדירות של אירועי קיצון הגורמים לשריפות יער, אירועים שיטפוניים והצפות, גלי חום ואיי חום עירוניים ועוד. בין התופעות גם הפחתה במשקעים, התייבשות נחלים, עלייה במליחות מי תהום וירידת איכותם, ירידה בפוטנציאל הפקת מים ועלייה בביקוש למים במדינות שכנות. לתופעות אלו פוטנציאל פגיעה בכלל תושבי ישראל ובייחוד באוכלוסיות חלשות ויש להן השלכות ביטחוניות אזוריות.

אמצעי	פעולה מרכזית	מועד
מניעת שיטפונות והצפות	תמיכות לשיקום נחלים לניהול סיכוני שיטפונות והצפות	2023
	הטמעת עקרונות לניהול אגני משלב ופתרונות מבוססי טבע במרחב הכפרי בפעילות למניעת הצפות וסיכוני שיטפונות	2022
מניעת שריפות יער	אישור תקנות להגנה על יישובים סמוכי יער (אזורי חיץ)	2022
	הקמת אזורי חיץ סביב יישובים סמוכי יער	2022
	פיתוח טכנולוגיות לזיהוי מוקדם של שריפות יער	2021
חיזוק חוסן של מערכות אקולוגיות ומגוון ביולוגי בעידן של שינוי אקלים	תוכנית לאומית לשמירה על המגוון הביולוגי ושיקום מערכות אקולוגיות	2020
	שמירה על זנים מותאמים ללחצים אקלימיים - בנק הגנים	2020
	תכנון סטטוטורי של מסדרונות אקולוגיים ארציים ומעברים אקולוגיים	2020
מניעת התפרצות מחלות	הכנת תוכנית ניטור וניהול סיכונים של מחלות זואונוטיות	2022
	יישום התוכנית וביצוע מחקרים	2023

תהליך בהובלת המשרד להגנת הסביבה ובשיתוף משרד החקלאות ופיתוח הכפר, משרד הבריאות, המשרד לביטחון הפנים, מִנהל התכנון, משרד החדשנות המדע והטכנולוגיה ומשרד ראש הממשלה

המשרד להגנת הסביבה
الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

תוכניות יישום היערכות

מערכות מזון

חלק משמעותי ממשבר האקלים הוא הסכנה למשבר מזון עולמי. תעשיות המזון היום פוגעות בזכויות בעלי החיים, במגוון הביולוגי ובשטחים הפתוחים. הן יוצרות פסולת ופולטות גזי חממה, ופוגעות ביכולת האנושית לצרוך מזון בריא, בר השגה ובר קיימה. ישראל משתתפת במאמץ שמוביל האו"ם לייצר מערכות מזון שיאכילו את כל האנושות במזון מקיים, ויגרום לכך שמזון יהיה כלי לרווחת חיים ואיכות חיים - ולא להעמקת אי-השוויון, לזיהום ולהרס כדור הארץ

אמצעי	פעולה מרכזית	מועד
כללי	הכנת תוכנית לאומית למערכות מזון מקיימות, בריאות ושוויוניות בישראל	2022
התאמת מערכות המזון לשינוי האקלים	הגדלת השקעה במו"פ חקלאי מתקדם: פיתוח ושימוש בזנים עמידים, טכנולוגיות חדשניות	2022
	תמיכה בחקלאות מקומית בת קיימה	2022
קידום מערכות מזון בנות קיימה	עידוד ייצור מקומי, שיווק וצריכה של מזונות מגידול מקומי, בריאים, בני קיימה וידידותיים לסביבה	2022
	הפחתת אובדן ובזבוז המזון	2021
	סימון מזון על פי דירוג אקולוגי "ירוק"	2022
	טיפול בפסולת חקלאית	2021
אגרו-וולטאי	עידוד שילוב אנרגיות מתחדשות בשטחים חקלאיים תוך שמירה על הייצור החקלאי המקומי והסביבה	2021
הפחתת צריכת חלבון מהחי וטיפול בתנאי גידול בעלי החיים	תמיכה בפודטק, חלבונים אלטרנטיביים	2022
	התאמת צריכת החלבון מהחי לרמות המומלצות על ידי משרד הבריאות	2022
	שיפור בתנאי הגידול, האחזקה והטיפול בבעלי חיים בחקלאות	2021
	דיג בר קיימה	2023

תהליך בהובלת משרד החקלאות ובשיתוף המשרד להגנת הסביבה, משרד הבריאות, משרד האנרגיה, מנהל התכנון והשלטון האזורי

המשרד להגנת הסביבה
الوزارة لحماية البيئة
Israel Ministry of Environmental Protection

תוכניות יישום היערכות

מערכות חינוך והשכלה

מטרה: חינוך והנגשת ידע ומידע בנושא משבר האקלים בכללותו והצעדים שיש לנקוט כדי להתמודד עם המשבר.
גיבוש והטמעת מערך חינוך בנושא משבר האקלים במערכת החינוך הפורמלית והבלתי פורמלית ובקרב הציבור הרחב.

תחום	פעולה מרכזית	מועד
מערכת החינוך הפורמלית	גיבוש תוכנית שיעורים רב-תחומיים, כולל דיגיטליים, בנושא משבר האקלים, במסגרת תוכניות הלימודים במערכת החינוך	2023
	הכשרות בתחום האקלים במסגרת מנגנוני ההתפתחות המקצועית של עובדי הוראה	2022
	הפעלת תוכניות להסמכת גני ילדים, בתי ספר וקמפוסים ירוקים ויצירת מערכי שיעור מקוונים	
מערכת חינוך הבלתי פורמלית	תמיכה ברשויות המקומיות להפעלת תוכניות בכלל הקבוצות במערכת החינוך	2023
	תמיכה ברשויות המקומיות להפעלת קבוצות פעילים להפחתת טביעת רגל אקולוגית ופחמנית	2023
תנועות וארגוני נוער	תמיכה בהכשרות בדרג הנהלות, מדריכים וחניכים, מיפוי צריכות המשאבים בהנהלות ובסניפים ונקיטת פעולות להפחתה	2023
	פעולות הסברה מול הקהילה ומול מקבלי החלטות, הצטרפות למצעד האקלים ופעילות ציבורית מתמשכת בנושא	2023
השכלה הגבוהה	הכללת קורסים בנושא משבר האקלים בכלל הפקולטות	2024
	תמיכה במעבר לקמפוסים דלי פחמן	2023
כללי	תמיכה במנהיגות סביבתית-אקלימית ושינויי התנהגות של מורים, תלמידים וסטודנטים	2023

תהליך בהובלת משרד החינוך ובשיתוף המשרד להגנת הסביבה

קולות קוראים למחקרים וסקרים במשרד להגנת הסביבה 2022:

פורסמו השנה:

- מחלות זואונוטיות
- זיהום נחלי הגולן
- שינוי אקלים
- הפחתת פסולת וכלכלה מעגלית
- זיהום ים בשמן (BIODIVERSA)

* משרדי המדע, האנרגיה, החקלאות

באוויר ומתוכננים בקרוב:

- זיהום ים
- זיהום אוויר והפחתת פליטות
- קידום הסביבה בחברה הערבית
- מלגות לתארים מתקדמים

CLIMATE ANXIETY

A survey of 10,000 young people shows that negative feelings about climate change can cause psychological distress.

How worried are you about climate change?

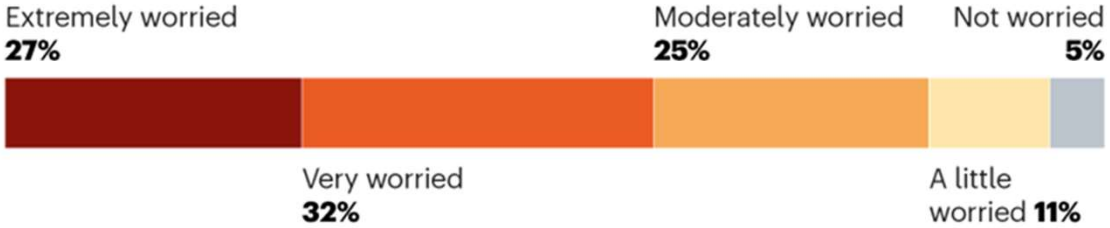

Climate change makes me feel...

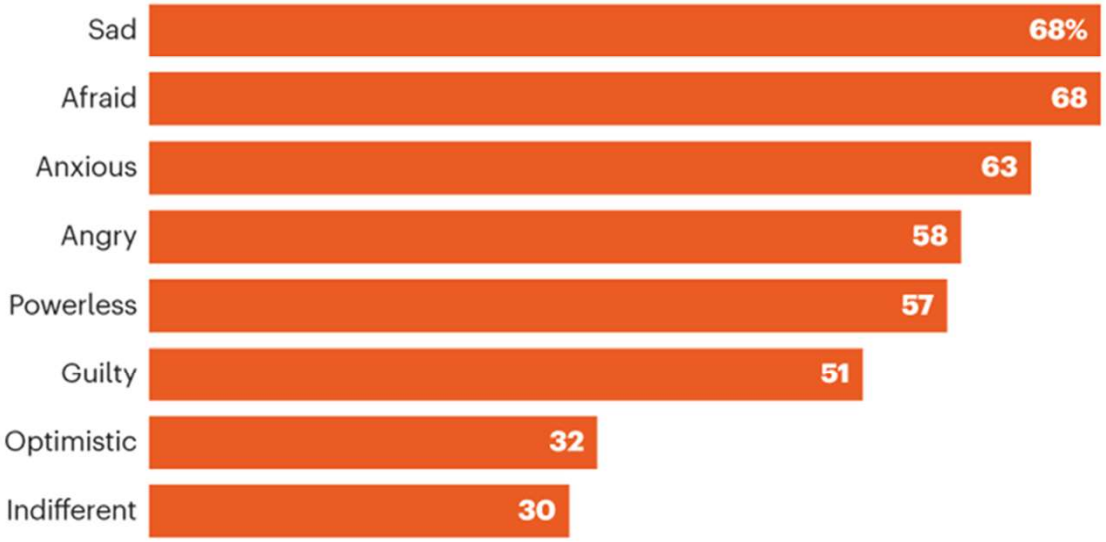

©nature

Source: C. Hickman *et al.* Preprint at https://doi.org/10.2139/ssrn.3918955 (2021).

isplay signs and a banner during a "No Climate, No Deal" march on the White House, in Washington, DC, June 28,

Reuters